

Η δύναμη της φύσης στα χρώματα και το χαρτί

Συχνά συνδέουμε τον κίνδυνο με ένα πολύ ανθρώπινο συναίσθημα: τον φόβο. Οι αποφάσεις σχετικά με τον τρόπο αντιμετώπισης του κινδύνου και των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής βασίζονται συχνά στην αρχή ότι οι άνθρωποι φοβούνται —ή αλλιώς *θα έπρεπε* να φοβούνται— τους κινδύνους.

Οι καταστροφές έχουν γίνει μέρος της νέας κανονικότητας στη σύγχρονη εποχή, είτε αφορούν πυρκαγιές, κύματα καύσωνα, πλημμύρες, πανδημία, τεχνολογικό ατύχημα ή βίαιες πράξεις. Ο σχεδιασμός και η προσαρμογή στον κίνδυνο είναι πλέον μια απαραίτητη δεξιότητα για την αντιμετώπιση του μέλλοντος.

Χρησιμοποιώντας το σχέδιο ως μέθοδο οπτικής έρευνας, υποστηρίζουμε ότι αν και σε ορισμένες περιπτώσεις μπορεί να είναι τραυματικές, οι συναισθηματικές επιπτώσεις της καταστροφής θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη στη μείωση του κινδύνου καταστροφών. Μπορούμε να βοηθήσουμε τους μαθητές να διαχειριστούν σωστά τα συναισθήματά τους.

Τα εκπαιδευτικά προγράμματα τείνουν να περιλαμβάνουν τα παιδιά ως υπεύθυνους, συμμετοχικούς ή κοινωνικά κριτικούς πολίτες, από τις δεξιότητες που απέκτησαν στο σχολείο. Κατά τη δόμηση εκπαιδευτικών παρεμβάσεων ετοιμότητας για καταστροφές, οι συναισθηματικές αντιδράσεις μπορούν να παρέχουν πληροφορίες για το πώς τα παιδιά σχετίζονται με τα μεταβαλλόμενα κοινωνικά και οικολογικά τοπία τους και να διαδραματίσουν κρίσιμο ρόλο στην κινητοποίηση των παιδιών για δράση. Επομένως, τα εκφραζόμενα συναισθήματα των μαθητών μπορεί να είναι πολύ σημαντικά στη μετάβαση από μια παθητική αντίληψη στον κίνδυνο των παιδιών, ακόμη και από τον φόβο στην έκφρασή τους ως ενεργοί πολίτες. Και η τέχνη έχει ουσιαστικό ρόλο στην έκφραση συναισθημάτων.

Μάθημα

Τέχνες

Τάξη

6

Μαθησιακοί
στόχοι

- ✓ Κατανοήστε τον ρόλο της τέχνης στην έκφραση συναισθημάτων και στην προώθηση της θεραπείας μετά από φυσικές καταστροφές.
- ✓ Εξερευνήστε προσωπικά συναισθήματα και εμπειρίες μέσα από καλλιτεχνικές δημιουργίες.
- ✓ Αναγνωρίστε πώς η τέχνη μπορεί να φέρει κοντά τις κοινότητες και να εμπνεύσει ελπίδα σε δύσκολους καιρούς.

Διάρκεια

Δύο μαθήματα (90 λεπτά)

Απαιτούμενα Υλικά

- ✓ Χαρτί, τετράδια σκίτσων ή καμβάδες
- ✓ Χρώματα, μαρκαδόροι και κηρομπογιές
- ✓ Οπτικά βοηθήματα (εικόνες τέχνης που σχετίζονται με φυσικές καταστροφές)
- ✓ Εμπνευσμένα αποσπάσματα ή ιστορίες για την ανθεκτικότητα
- ✓ Πίνακας ή flip chart για ομαδική συζήτηση
- ✓ Μουσική (προαιρετικά, για τη δημιουργία ήρεμης ατμόσφαιρας)

Προετοιμασία και Υλοποίηση

Προετοιμάστε υλικά:

- ✓ Διπλότυπα οπτικά βοηθήματα για κάθε ομάδα
- ✓ Οργανώστε μια γωνιά τέχνης με τα απαραίτητα εφόδια για τη δραστηριότητα
- ✓ Προετοιμάστε στοχαστικές προτροπές και ένα σύντομο βίντεο ή παρουσίαση που δείχνει παραδείγματα για το πώς η τέχνη έχει χρησιμοποιηθεί στην αποκατάσταση καταστροφών.

Ρύθμιση χώρου:

- ✓ Τακτοποιήστε τραπέζια και καρέκλες για συλλογική ή ατομική εργασία.
- ✓ Δημιουργήστε ένα ήρεμο περιβάλλον με απαλή μουσική ή φυσικούς ήχους να παίζουν στο παρασκήνιο.

Κατευθυντήριες ερωτήσεις για μαθητές:

- ✓ Πώς νιώθετε όταν ακούτε ή βιώνετε μια φυσική καταστροφή;
- ✓ Πώς μπορεί η τέχνη να αντανακλά την ελπίδα ή τη θεραπεία;
- ✓ Ποια χρώματα ή εικόνες σας έρχονται στο μυαλό όταν σκέφτεστε την επιβίωση;

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1

ΕΙΣΑΓΩΓΗ (15 λεπτά):

- Ξεκινήστε με μια δραστηριότητα προθέρμανσης:
 - ✓ Δείξτε οπτικά βοηθήματα ή παίξτε ένα βίντεο τέχνης που δημιουργήθηκε ως απάντηση σε καταστροφές (π.χ. τοιχογραφίες, γλυπτά).
<https://www.youtube.com/shorts/7k-haWtT2aY?feature=share>
 - ✓ Ο δάσκαλος ρωτά τον ρόλο της τέχνης στη συναισθηματική θεραπεία, τονίζοντας πώς τα χρώματα, τα σχήματα και οι εικόνες μπορούν να εκφράσουν συναισθήματα που είναι δύσκολο να εκφραστούν με λέξεις.
«Τι ιστορία λέει αυτή η τέχνη;»
- Διευκολύνετε μια σύντομη συζήτηση:
 - ✓ «Πώς πιστεύετε ότι η τέχνη μπορεί να βοηθήσει τους ανθρώπους να αντιμετωπίσουν δύσκολες καταστάσεις;»

- ✓ «Μπορείς να θυμηθείς μια στιγμή που η δημιουργία κάτι σε βοήθησε να νιώσεις καλύτερα;»

2

ΚΥΡΙΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ (35 λεπτά)

Βήμα 1: Καθοδηγούμενος αναστοχασμός (10 λεπτά) - ο δάσκαλος χρησιμοποιεί τις εικόνες από το παράρτημα.

- Κάντε μια άσκηση ενσυνειδητότητας:
 - Υπάρχει κάποιος που είχε προηγούμενα τραύματα ή γνωρίζει τα συμπτώματα τραύματος στην τάξη; Γνωρίζετε τέτοια παραδείγματα;

Ζητήστε από τους μαθητές να κλείσουν τα μάτια τους και να φανταστούν ένα σενάριο φυσικής καταστροφής.

 - Καθοδηγήστε τους να επικεντρωθούν στα συναισθήματα, τα χρώματα και τα σχήματα που συνδέουν με το γεγονός και την ανάκαμψη.
 - Σε πολύ μικρή ομάδα πρέπει να αλλάζουν κάποιες ιδέες σχετικά με τον φόβο της καταστροφής.

Βήμα 2: Καλλιτεχνική Δημιουργία (15 Λεπτά)

- Δώστε οδηγίες στους μαθητές να:
 - δημιουργήστε ένα έργο τέχνης που αντιπροσωπεύει την ελπίδα και τη θεραπεία στον απόηχο μιας φυσικής καταστροφής.
 - Εν τω μεταξύ, οι μαθητές καλούνται να προβληματιστούν ατομικά για αυτό που δημιούργησαν. Ο δάσκαλος τους ρωτάει: «Τι συναισθήματα προσπαθούσατε να εκφράσετε;» «Πώς σας βοήθησε η διαδικασία δημιουργίας τέχνης να κατανοήσετε τα συναισθήματά σας;»
 - Χρησιμοποιούν ένα συγκεκριμένο θέμα (π.χ. ανοικοδόμηση, ενότητα ή επιβίωση της φύσης).
- Προσφέρετε υποστήριξη:
 - Ενθαρρύνετε τους μαθητές να μοιραστούν τις ιδέες τους και να πειραματιστούν με χρώματα και υφές.

Βήμα 3: Ομαδική κοινή χρήση (10 λεπτά)

- Επιτρέψτε τους να παρουσιάσουν το έργο τέχνης τους.
- Ζητήστε τους να εξηγήσουν:
 - Τι ενέπνευσε τη δημιουργία τους;
 - Πώς πιστεύουν ότι η τέχνη τους μπορεί να εμπνεύσει άλλους.

Οι μαθητές θα είναι παρόντες και θα υπάρξει μια εποικοδομητική ανταλλαγή ιδεών που θα αποκαταστήσει τη φαντασία των μαθητών. Μπορούν να δώσουν συγκεκριμένα παραδείγματα που έζησαν μόνοι τους. Δάσκαλος και μαθητές μπορούν να θυμηθούν την κρίση του Covid, την ξηρασία από τη Ρουμανία, τους σεισμούς κ.λπ. Ο/η εκπαιδευτικός μπορεί να δείξει μερικές εικόνες από τη Ρουμανία.

Δεύτερο μάθημα (50 λεπτά)

3

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΣ (15 λεπτά)

- Διεξάγετε μια αναστοχαστική συζήτηση:
 - ✓ «Τι συναισθήματα νιώσατε κατά τη δημιουργία του έργου τέχνης σας;»
 - ✓ «Πώς μας βοηθά η τέχνη να επεξεργαστούμε τα συναισθήματά μας και να συνδεθούμε με τους άλλους;»
 - ✓ «Τι μήνυμα θέλετε να μεταφέρει το έργο τέχνης σας σε κάποιον που έχει πληγεί από μια καταστροφή;»
- Συνοψίστε τα βασικά σημεία του πίνακα:
 - ✓ Δώστε έμφαση στα θέματα της ελπίδας, της επιβίωσης και της κοινότητας.

4

ΑΠΟΘΕΡΑΠΕΙΑ ΚΑΙ ΤΕΛΕΙΩΝΟΥΝ ΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ ΤΟΥΣ (35 ΛΕΠΤΑ)

- ✚ Michael Jacksons – Earthsong και Yanick Noah – Aux arbres citoyens
- ✚ Οι θεραπευόμενοι εργάζονται για 30 λεπτά
- ✚ Τα τελευταία 5 λεπτά ο δάσκαλος έδωσε στους μαθητές μερικά φύλλα εργασίας για τους γονείς τους. Ο δάσκαλος εξηγεί ότι οι μαθητές και οι γονείς πρέπει να συνεργαστούν στο σπίτι για να συμπληρώσουν αυτά τα φύλλα εργασίας. Αυτά τα φύλλα εργασίας είναι **συνεργατικά εργαλεία προβληματισμού** για γονείς και παιδιά που μπορούν να συμπληρώσουν μαζί. Επιτρέπουν και στους δύο να μοιράζονται δυνατά σημεία, προκλήσεις και στόχους, ενώ εσείς αξιολογείτε τις απαντήσεις με μια απλή λίστα ελέγχου (αναζητώντας λεπτομέρειες, ισορροπία και δέσμευση) — όχι για να βαθμολογήσετε, αλλά για να καθοδηγήσετε την επικοινωνία και να υποστηρίξετε τη μάθηση.
- ✚ Για την επόμενη συνάντηση με τους γονείς ο εκπαιδευτικός θα παρουσιάσει τα συμπεράσματα της εργασίας μαθητές- γονείς.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

- Παρατηρήστε τους μαθητές κατά τη διάρκεια της δραστηριότητας για να αξιολογήσετε:
 - Συμμετοχή στη διαδικασία.
 - Δημιουργικότητα και έκφραση στα έργα τέχνης τους.
- Διευκολύνετε την ανατροφοδότηση:
 - Ενθαρρύνετε τους μαθητές να μοιραστούν μια θετική παρατήρηση σχετικά με το έργο τέχνης ενός συνομηλίκου.

Συλλέξτε έργα τέχνης για έκθεση ή δημιουργήστε μια γκαλερί τάξης στην αίθουσα του σχολείου για να παρουσιάσετε τις προσπάθειές τους στους άλλους δασκάλους και άλλους μαθητές.

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

1

Ενθαρρύνετε τους μαθητές να βελτιώσουν τη συναισθηματική τους ετοιμότητα και τα επίπεδα δεξιοτήτων τους.

2

Χρησιμοποιήστε ψηφιακά εργαλεία εάν υπάρχουν:

- ✓ Οι μαθητές μπορούν να δημιουργήσουν ψηφιακά έργα τέχνης ή παρουσιάσεις για να συνοδεύσουν τις δημιουργίες τους, εάν το επιλέξουν.

3

Επεκτείνετε τη δραστηριότητα:

- ✓ Οργανώστε μια συλλογική έκθεση ή ένα ομαδικό έργο για να συμβολίσετε την ενότητα και την επιβίωση.

4

Ενθαρρύνετε τη συμμετοχή των γονέων:

- ✓ Στείλτε ένα φύλλο εργασίας προβληματισμού στο σπίτι για περαιτέρω εξερεύνηση του θέματος.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Φύλλο εργασίας προβληματισμού για γονείς:

Αγαπητέ γονέα,

Εργαζόμαστε σε ένα έργο όπου οι μαθητές χρησιμοποιούν την τέχνη για να εκφράσουν τα συναισθήματά τους και να εμπνεύσουν ελπίδα στο πλαίσιο των φυσικών καταστροφών. Βοηθήστε το παιδί σας να συμπληρώσει το παρακάτω φύλλο εργασίας με βάση τους προβληματισμούς και τις συζητήσεις του στο σπίτι.

- Ποια φυσική καταστροφή γνωρίζετε περισσότερο;
- ✓ Πώς επηρέασε την κοινότητά σας;
.....
- ✓ Τι συναισθήματα νιώσατε όταν το μάθατε;

Παρακαλώ, γράψτε ένα σύντομο μήνυμα για να ολοκληρώσετε το έργο τέχνης του παιδιού σας!

.....
.....
.....
.....

Πόροι

<https://www.youtube.com/watch?v=U8DD1c24bwk>

<https://www.youtube.com/watch?v=XAi3VTSdTxDU>

Εικόνες από καταστροφές στη Ρουμανία:

ΕΛΠΙΔΑ!